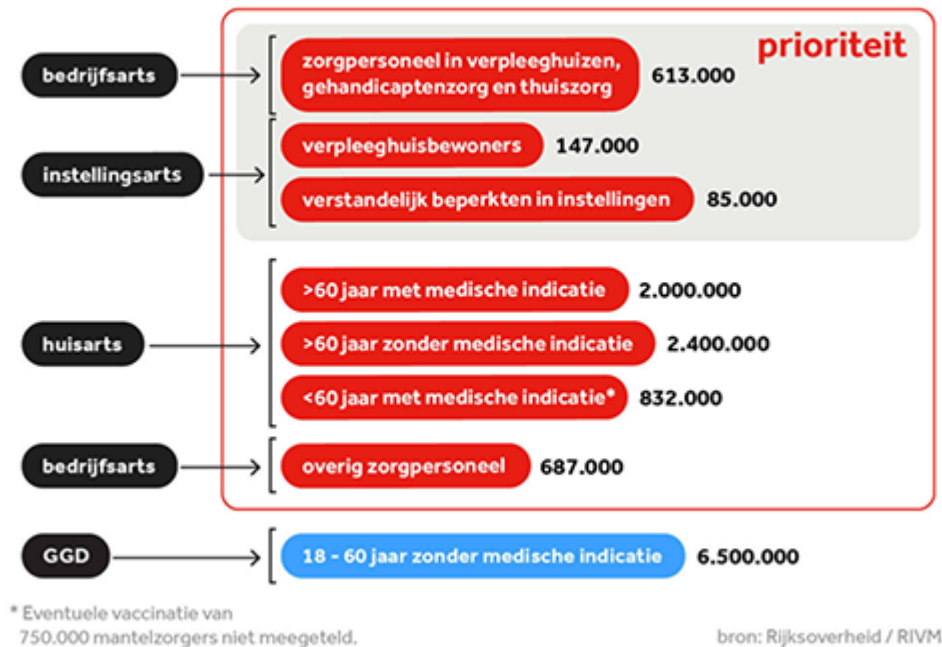

Coronajaar 2020: december - vaccins!

Wie worden er gevaccineerd en door wie?

Door [J.M.C.M. Smarius](#) - 16 januari 2021

Geplaatst in [Coronavirus](#)

Er gebeurde van alles tussen 1 december, toen een blote Europarlementariër tijdens een verboden seksfeestje vluchtend werd opgepakt op een dakgoot, en 31 december, toen in heel Nederland het feesten ondanks corona gewoon doorging met onrust, vuurwerk. Texel leek wel een oorlogsgebied. We weten steeds meer over de werking van mondkapjes en de zogenaamde schijnveiligheid ervan. We leren dat het ministerie van VWS het tekort aan coronatests had kunnen voorkomen, dat het in februari nog dacht dat het coronavirus minder dodelijk was dan griep, en dat Nederland nog steeds het slechtste jongetje van de klas is, dat als laatste land van Europa pas in januari gaat vaccineren.

1 december 2020: Seksfeestje in Brussel verboden: 'Europarlementslid wil ontsnappen via dakgoot'.

Op een lockdownfeestje in Brussel waren enkele diplomaten, zelfs een Europarlementslid aanwezig. De politie moest in actie komen om de party af te breken. Het zou gaan om een seksfeest waar ook volop drugs aanwezig waren. Althans dat zegt 'een goede bron' tegen Het Laatste Nieuws. In totaal waren er 25 mensen, voornamelijk mannen, aanwezig op het seksfeestje dat plaatsvond boven een café in het centrum van Brussel. Ze kregen allemaal een boete. De blote Europarlementariër probeerde nog te vluchten via de dakgoot, maar de politie kon hem nog net oppakken.

Coronajaar 2020: december - vaccins!

1 december 2020: [Dit weten we over de werking van mondkapjes en \(schijn\)veiligheid.](#)

Sinds dinsdag zijn mondkapjes verplicht in openbare ruimten. Daar ging een maandenlange discussie aan vooraf. In dit debat is ook een aantal misverstanden ontstaan. Zo zit het met mondkapjes en zuurstof, schijnveiligheid en het verband tussen mondkapjes en infecties.

1. Mondkapjes zorgen niet voor een tekort aan zuurstof.

Een blog waarin staat dat mondkapjes voor zuurstoftekort zorgen en zo de hersenen beschadigen, is op Facebook ruim 3.700 keer gedeeld. De bewering klopt echter niet. Dit komt doordat mondkapjes van luchtdoorlatend materiaal zijn gemaakt. Ze laten zuurstofmoleculen dus door. Ook sluiten de meeste mondkapjes niet perfect aan, waardoor er lucht vanaf de zijkanten in- en uitstroomt.

2. Mondkapjes lijken niet tot slechtere naleving van coronaregels te leiden.

In mei waarschuwde het Outbreak Management Team (OMT) dat het dragen van mondkapjes tot een gevoel van schijnveiligheid kan leiden en ervoor kan zorgen dat mensen minder goed afstand houden en minder vaak hun handen wassen. Inmiddels is daar in Nederland onderzoek naar gedaan. Er zijn geen aanwijzingen dat mensen met mondkapje zich minder goed aan maatregelen houden.

3. Geen bewijs dat mondkapjes aantal infecties vergroten.

Tweede Kamerlid Wybren van Haga stelde half november dat mensen die mondkapjes dragen maar liefst 72% meer virale infecties hebben dan anderen. Dit is onjuist. Het onderzoek waarnaar wordt verwezen, is uitgevoerd in Vietnam en stamt uit 2015. Daarin is echter niet bekeken of het dragen van een mondkapje tot meer of minder infecties leidt dan het niet dragen van een mondkapje. De onderzoekers toonden wel aan dat een stoffen mondkapje minder goed tegen luchtweginfecties beschermt dan een chirurgisch mondkapje.

4. Geen zekerheid dat mondkapjes in openbare ruimten besmettingen voorkomen.

Er is geen keihard bewijs dat het gebruik van mondkapjes op openbare plekken het aantal coronainfecties vermindert. In een analyse van bestaande onderzoeken naar mondkapjes in The Lancet werden aanwijzingen gevonden dat mondkapjes voor een kleinere kans op verspreiding van het coronavirus zorgen. Maar de onderzoekers benadrukken dat ze nog niet zeker van hun zaak zijn. Het OMT schrijft dat mondkapjes ervoor zouden kunnen zorgen dat besmette mensen die nog geen klachten hebben - en zich dus nog niet hebben laten testen - het virus minder makkelijk verspreiden. Als zo iemand hoest, praat of niest, wordt een deel van de hierdoor geproduceerde druppels met virusdeeltjes door het mondkapje tegengehouden. Dit zou kunnen bijdragen aan het voorkomen van coronabesmettingen.

2 december 2020: [VWS had tekort aan coronatests kunnen](#)

Coronajaar 2020: december - vaccins!

voorkomen.

Testen, testen, testen was het devies. De enige manier om bij gebrek aan een vaccin het coronavirus onder controle te krijgen, was om bij elke uitbraak mensen met klachten zo snel mogelijk te testen. Hebben ze het virus, dan moeten ze geïsoleerd worden en al hun recente contacten worden getraceerd en gewaarschuwd. Dus dat er tijdens de eerste golf en zelfs de tweede golf te weinig testcapaciteit was in Nederland, mag een debacle worden genoemd. Daardoor kon het virus zich na de zomer weer in hoog tempo verspreiden en hadden de GGD's, die het testen uitvoeren, er amper zicht op. Nu zit het land alweer sinds een maand in een semi-lockdown waardoor de economie forse schade oploopt. Om nog maar te zwijgen van de sociale contacten die ouderen, jongeren en bijna iedereen wel mist.

Dinsdag bleek dat het ministerie van VWS veel te lang heeft geluisterd naar enkele microbiologen die de belangen van kleine ziekenhuislaboratoria behartigden. Daardoor werd, ook na de eerste golf, de testcapaciteit amper uitgebreid. Zelfs toen verschillende laboratoria van grote bedrijven in april en mei aanboden om in hoog tempo veel meer tests te realiseren, bleef VWS, onder leiding van minister Hugo de Jonge (CDA), luisteren naar de vertegenwoordigers van kleine ziekenhuislaboratoria. Zij konden het wel aan, was het idee. VWS negeerde de aanbiedingen die de schaarste hadden kunnen oplossen. Intussen groeide die schaarste. Eind augustus moesten patiënten dagenlang wachten op een afspraak bij hun lokale GGD en vervolgens op de testuitslag.

2 december 2020: [CNV vindt dat vaccinatieplan kabinet tekortschiet.](#)

Vakcentrale CNV is van mening dat de vaccinatieplannen van het kabinet onvoldoende zijn. Er moet snel een grootschalig vaccinatieplan komen. „Het inenten van miljoenen mensen is een immense, ongekende operatie zoals nooit eerder vertoond in Nederland. Het kabinetsplan sorteert daar echter nauwelijks op voor”, stelt Piet Fortuin, CNV-voorzitter. De bond vindt dat Nederland een voorbeeld aan Duitsland moet nemen. „Momenteel bouwt Duitsland zijn teststraten om tot vaccinatiestraten. Over twee weken staat daar alles klaar. Nederland wacht rustig af tot het vaccin kant en klaar wordt afgeleverd. Om pas dan te kijken hoe de implementatie verloopt. Pure tijdverspilling. Als we zo doorgaan, duurt het nog een jaar voordat iedereen is ingeënt”. Het CNV vreest in dat geval een grotere economische schade en het risico dat Nederland in een derde coronagolf terechtkomt. Het kabinet moet daarom haast maken met het ombouwen van teststraten naar vaccinatiestraten. Prioriteit heeft ook het spoedig inenten van miljoenen werkenden, zodat iedereen weer vol aan de slag kan. Ook moet de bedrijfsarts een belangrijke rol spelen bij het vaccineren van werkenden. Fortuin: „Het kabinet investeert miljarden in het derde steunpakket voor bedrijven. Maar dit is dweilen met de kraan open, als er geen grootschalig vaccinatieplan komt. Het kabinet moet vijf stappen vooruit gaan denken, in plaats van één stap, zoals nu. We blijven hiermee achter de feiten aanlopen. Het is alle hens aan dek om Nederland uit de coronagreep te halen.”

Coronajaar 2020: december - vaccins!

2 december 2020: [Nederland doet het slecht bij de bestrijding van corona.](#)

Nederland doet het slecht bij de bestrijding van Corona. Waar het gaat om het aantal besmettingen per 100.000 inwoners en het aantal doden, doen ons omringende landen het beter dan Nederland. België heeft bijvoorbeeld 331 besmettingen per 100.000, Groot-Brittannië 358 en Duitsland 303. Nederland zit met 409 daar ruim boven. Ook qua sterfte doen we het slechter met 4,9 doden door corona per 100.000 inwoners. Finland komt maar op 0,5 en Denemarken op 1,3. We doen het wel veel beter dan Slovenië met 20 doden, of Bulgarije met 25. Oost-Europa is sinds dit najaar ernstig getroffen, maar niet overal. Staten als Estland en Litouwen doen het uitstekend. Eilanden, als Ierland en IJsland, bestrijden de ziekte beter dan dichtbevolkte staten als Nederland.

2 december 2020: [Coronavaccin Pfizer en BioNTech vijf dagen goed in koelkast.](#)

De opslag van het coronavaccin van Pfizer en BioNTech bij zeer lage temperaturen is alleen nodig als het middel langdurig bewaard moet worden. Na de levering aan locaties voor inenting kan het vaccin vijf dagen in een gewone koelkast worden bewaard op 2 tot 8 graden Celsius.

2 december 2020: [Ministerie dacht nog in februari dat coronavirus minder dodelijk was dan griep.](#)

Dit blijkt uit documenten die het ministerie van Justitie en Veiligheid vandaag heeft vrijgegeven. Inmiddels is duidelijk dat corona veel dodelijker is. Ook blijkt uit de stukken dat in maart serieus is gedacht om te streven naar groepsimmunitet. Het betreft stukken van de Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing, de ICCb. Dat is het overleg van topambtenaren van ministeries, ter voorbereiding op de ministeriële crisiscommissie. De documenten zijn vrijgegeven na verzoeken van verschillende media. Op 26 februari staat in een interne presentatie: "Mortaliteit van griep is hoger dan die van corona virus-infectie." In de 'duiding' schrijven ambtenaren ook dat 'beperkte kennis' beschikbaar is over het nieuwe virus en dat dit zorgt voor 'grotere onrust rondom corona'.

3 december 2020: [Mogelijk duizenden mensen missen diagnose door uitstel reguliere zorg.](#)

Mogelijk duizenden Nederlanders lopen rond met een ziekte die als gevolg van de coronapandemie niet is ontdekt. Na de eerste coronagolf is geen inhaalslag gemaakt in het aantal diagnoses, blijkt uit nieuwe gegevens van de Nederlandse Vereniging voor Pathologie (NVVP). Pathologen noemen de cijfers "alarmerend". "Dit betekent dat er in Nederland duizenden patiënten moeten zijn met een ernstige, mogelijk kwaadaardige ziekte, die nog niet ontdekt is", zegt NVVP-voorzitter Jos Bart. "Voor

Coronajaar 2020: december - vaccins!

een aanzienlijk deel van deze patiënten bestaat een goede behandeloptie, mits behandeling niet te lang wordt uitgesteld. Verder uitstel betekent dat zij pas bij een specialist komen in een ernstiger stadium van hun ziekte. Dat is ongunstig voor de prognose. Daar maken wij ons grote zorgen over.”

3 december 2020: [Weet je nog dat Zweden lockdown niet nodig vond? Nu gaan de scholen dicht.](#)

Vanaf 7 december gaan de middelbare scholen in Zweden dicht. Leerlingen krijgen online les. Het land, dat al die lockdownmaatregelen betuttelend vond, kampt met torenhoge besmettingscijfers en bijbehorende sterfgevallen. Het beleid van de omstreden staatsviroloog Anders Tegnell heeft voorgoed afgedaan. De Zweden mopperen op hun overheid, die veel te lang heeft gewacht met ingrijpen. Er waren donderdag bijna 6.500 coronabesmettingen op één dag en 33 doden op een bevolking van iets meer dan 10 miljoen. Reden voor premier Stefan Löfven om vanaf 7 december de middelbare scholen te sluiten tot het eind van het trimester. Het vertrouwen in de minister-president en zijn regering is gedaald tot onder de 30%. Meer dan 80% van de ondervraagden was 'enigszins' of 'heel erg' bezorgd dat het Zweedse gezondheidssysteem de crisis niet aan kan. Er zijn al meer dan 7.000 Zweden overleden aan het virus. Daarmee heeft het land een van de hoogste sterftecijfers per hoofd van de bevolking van Europa en meer coronadoden dan buurlanden Noorwegen, Finland en Denemarken bij elkaar. Volgens critici komt dat doordat Zweden op advies van Tegnell sinds het begin van de coronacrisis geen strenge maatregelen nam: winkels, scholen en horeca bleven open, mondkapjes waren niet nodig en afstand houden was de eigen verantwoordelijkheid. In de tweede golf werd de aanpak enigszins gewijzigd. Sinds vorige maand mogen Zweden nog maar met acht mensen bij elkaar komen en mag de horeca na 22.00 uur 's avonds geen alcohol meer serveren.

4 december 2020: [OMT-leden bedreigd en beveiligd.](#)

Leden van het Outbreak Management Team (OMT) zijn de afgelopen tijd bedreigd. Een OMT-lid wordt beveiligd. Hoogleraar infectiepreventie Andreas Voss, die ook zitting heeft in het OMT, heeft een brief heeft ontvangen waarin hij "vreselijke aap" werd genoemd. De afzender stelde dat er in de dierentuin nog wel een plek zou zijn. In een andere brief zou "Ga maar terug naar de Duitsers" hebben gestaan. De brieven zouden niet per post zijn bezorgd, maar gewoon in de brievenbus van Voss zijn gedaan. Ook OMT-lid en viroloog Marion Koopmans van het Erasmus MC in Rotterdam zegt brieven thuis te hebben gehad en via sociale media te zijn bedreigd. Meerdere leden van het OMT overwegen te stoppen met mediaoptredens, omdat de dreigementen daarna toenemen.

4 december 2020: [SCP: vertrouwen in politiek na sterke stijging weer afgenomen.](#)

Waar het vertrouwen in de politiek aan het begin van de coronacrisis sterk was gestegen, is dat inmiddels weer een stuk lager. Dat meldt het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) vrijdag. De overheid wordt volgens het SCP nu ook medeverantwoordelijk gehouden voor de omvang van de crisis,

Coronajaar 2020: december - vaccins!

met name omdat de overheid zich in de ogen van veel mensen nu beter had kunnen en moeten voorbereiden. Het vertrouwen van Nederlanders in de politiek is nog steeds wel aanzienlijk hoger dan voor de coronacrisis. De verwachting is echter dat dit vertrouwen tijdelijk is en op termijn daalt naar het niveau van voor de crisis. Een verklaring daarvoor is dat corona niet meer wordt gezien als een externe crisis die ons is overkomen. De overheid wordt nu ook medeverantwoordelijk gehouden voor de omvang van de crisis. Er is meer kritiek op de coronamaatregelen, mensen maken zich zorgen over toenemende tegenstellingen tussen groepen vanwege tegengestelde belangen.

5 december 2020: [Medische mondkapjes nu in de supermarkt.](#)

Voor het eerst verkopen supermarkten nu medische mondkapjes van een type dat het RIVM geschikt acht bij contact met coronapatiënten. Een aantal Albert Heijn-filialen in de regio Haarlem bijten het spits af met in Nederland geproduceerde mondkapjes. Tot nog toe zijn echte medische mondkapjes voor burgers nauwelijks verkrijgbaar. Maar het Landelijk Consortium Hulpmiddelen heeft voldoende voorraad opgebouwd. Mondneusmaskers die nu in de winkels liggen zijn van het Type IIR. Chirurgen gebruiken ze bij operaties. Voor gezondheidsmedewerkers, die coronapatiënten moeten verzorgen, bieden ze genoeg bescherming. De Hollandse Mondkapjesabriek (HMK) produceert ze.

7 december 2020: [Hoe je corona zeer nauwkeurig twee weken van tevoren kunt voorspellen.](#)

Iedere keer dat er nieuwe maatregelen zijn genomen, moet de overheid 2 weken wachten om te zien of ze effect hebben. Maar een nieuw computerprogramma, ontwikkeld door Dolphin Technologies uit Wenen, voorspelt het aantal infecties zeer nauwkeurig op grond van opmerkelijke input. Het volgt de satellietnavigatie van 30.000 auto's. Rijden die veel, dan neemt in 2 weken daarna de hoeveelheid corona-besmettingen toe. Rijden ze weinig, dan gaat de boel naar beneden. Maar het programma kijkt ook waar de auto's heenrijden. Naar een kantoor, een restaurant of een supermarkt. Hoe lang staat de auto daar stil, een half uur of de hele dag? Op basis daarvan rolt er een getal uit. Met dit stuk gereedschap kunnen overheden sneller zien wat de besmettingsgraad wordt in de komende tijd en hun maatregelen aanpassen. Dat werkt beter dan 2 weken wachten of en hoe het beleid werkt.

8 december 2020: [Chinees vaccin Sinovac heeft 'effectiviteit van 97 procent'.](#)

Het coronavaccin van het Chinese bedrijf Sinovac is 97% effectief, blijkt uit voorlopige tests van het Indonesische farmabedrijf Bio Farma. Het Chinese vaccin zou daarmee de hoogste effectiviteit kunnen hebben van alle vaccins die tot nu toe werden ontwikkeld. Bio Farma, een Indonesisch staatsbedrijf, heeft het vaccin van Sinovac een maand lang getest. „De voorlopige resultaten van onze klinische proeven tonen aan dat het vaccin 97% effectief is”. Aan het onderzoek zouden zo'n 1600 mensen

Coronajaar 2020: december - vaccins!

hebben deelgenomen. Sinovac laat weten dat de exacte efficiëntie pas in januari zal worden bepaald. Sinovac analyseert op dit moment ook data van een fase 3-onderzoek in Brazilië.

8 december 2020: Politie beëindigt 32 illegale feesten en deelt 510 coronaboetes uit in week tijd.

De politie heeft in de eerste week van december 32 illegale feesten beëindigd. Ook zijn er in totaal 510 mensen beboet, omdat ze zich niet aan de coronamaatregelen hielden. Afgelopen weekend werden er nog feesten in onder meer Den Helder, Delft en Diemen beëindigd. Bij het feest in Den Helder waren zo'n vijftig mensen aanwezig en een aantal van hen mishandelden een agent toen deze gegevens wilde noteren. In Delft alleen al werden honderd boetes uitgedeeld.

8 december 2020: Meer dan 70.000 zorgmedewerkers besmet geraakt met corona.

Sinds het begin van de uitbraak zijn 71.324 zorgmedewerkers positief getest. Het gaat niet alleen om mensen die in ziekenhuizen werken, maar ook om bijvoorbeeld thuiszorgers en verplegers.

9 december 2020: Het geduld raakt op en de onvrede neemt toe over de coronamaatregelen.

Het aantal Nederlanders dat weer naar het werk gaat neemt toe. Winkelstraten zijn geregeld druk - soms zó druk dat ze worden afgesloten. En elk weekend worden er illegale feesten opgebroken door de politie. De discipline waarmee Nederlanders de eerste golf keerden, is verslapt: het verklaart deels waarom de tweede golf zoveel uitgestrekter is. Na negen maanden coronacrisis is het land moe en ongeduldig. Moe van de constante onzekerheid, van de twijfel, van de tegenvallers. Na elke verlichting is er steeds de ontluistering: toch nog niet van het virus af, toch niet voldoende gedaan. Wat in maart nog een tijdelijke strijd tegen het virus leek, is geworden tot een uitputtende slag.

9 december 2020: Peiling: kwart gaat meer dan drie mensen uitnodigen met kerst.

Een kwart van de Nederlanders is niet van plan om zich tijdens de feestdagen aan de coronaregels te houden. Ze zeggen meer dan de drie toegestane mensen thuis te ontvangen met kerst. Dat komt naar voren in een onderzoek onder ruim 3.400 mensen. Een groot deel van de Nederlanders lijkt zo'n sterke behoefte te hebben zich na een moeilijk jaar tijdens de feestdagen te omringen met familie en vrienden, dat ze sterk overwegen zich niet aan de regels te houden. Een grote meerderheid (70%) zegt zich wel aan de maximale groepsgrootte te zullen houden.

Coronajaar 2020: december - vaccins!

9 december 2020: [Genoeg vaccins besteld om voor 1 juli meeste Nederlanders te vaccineren.](#)

Als alle bestelde coronavaccins worden goedgekeurd, zijn er in de eerste helft van 2021 voldoende vaccins om 12 miljoen Nederlanders in te enten. Dat blijkt uit cijfers die minister Hugo de Jonge naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Daaruit wordt voor het eerst duidelijk wat de toezeggingen zijn van farmaceutische bedrijven over het moment van levering. In totaal zijn er circa 14 miljoen volwassenen in Nederland. Als alle vaccins effectief blijken te zijn en de leveringen doorgaan, zou bijna deze hele groep dus voor 1 juli gevaccineerd kunnen zijn. Veel zal afhangen van de goedkeuring van het vaccin van AstraZeneca en van Janssen, die hebben toegezegd het 1e half jaar voor 8 miljoen Nederlanders vaccins te kunnen leveren. De aantallen zijn hoger dan verwacht, omdat een aantal andere Europese landen minder vaccins van Janssen en Pfizer/BioNTech heeft besteld. Nederland kon extra vaccins afnemen. Het vaccinatieprogramma zal op z'n vroegst op stoom komen in februari. In januari zullen er in het gunstigste geval een half miljoen Nederlanders kunnen worden ingeënt. Mocht AstraZeneca een vergunning krijgen, dan zouden het aantal gevaccineerden in februari snel kunnen oplopen. Niet alle geleverde vaccins worden gebruikt. Het RIVM houdt rekening met verspilling van 10 tot 20%. Dat komt doordat het vaccin slechts vier à vijf dagen houdbaar is in de koelkast en niet zeker is of mensen die een oproep krijgen ook komen opdagen. Er zijn 25 miljoen naalden en spuiten besteld. Genoeg om alle volwassen Nederlanders te vaccineren. Eerste leveringen zijn er nu al.

10 december 2020: [Eerste megalab voor analyse tienduizenden coronatests geopend.](#)

Nederland heeft eindelijk een megalab dat op grote schaal coronatesten kan analyseren. In de nieuwe vestiging van Eurofins in Rijswijk kunnen dagelijks 35.000 PCR-testen worden geanalyseerd. Dat zijn de gangbare coronatesten die massaal door de GGD worden gebruikt. De capaciteit moet op korte termijn nog verder worden opgevoerd tot 55.000. Het lab in Rijswijk is het eerste zogeheten Hoog Volume Laboratorium (HVL) van Nederland. Het voert testanalyses uit in opdracht van VWS.

10 december 2020: [Hugo de Jonge niet langer lijsttrekker van het CDA.](#)

CDA-leider Hugo de Jonge is niet langer lijsttrekker van het CDA. Hij trekt zich terug.

11 december 2020: [Tegenslag bij ontwikkeling coronavaccin Sanofi en GSK.](#)

De farmaceuten Sanofi en GlaxoSmithKline (GSK) hebben een tegenvaller te verwerken bij de ontwikkeling van hun coronavaccin. De werking van het vaccin bij oudere patiënten is minder goed

Coronajaar 2020: december - vaccins!

dan gehoopt en dat zorgt voor vertraging bij het ontwikkelingsprogramma. Het vaccin zal daardoor pas eind 2021 beschikbaar komen en dat is later dan eerder gedacht.

12 december 2020: [Rol van geslacht amper onderzocht in coronamedicijnstudies.](#)

Verschillen tussen mannen en vrouwen blijven onderbelicht in onderzoeken naar medicijnen tegen het coronavirus. Dat stellen onderzoekers van het Maastricht UMC+ vast na een analyse van dertig studies. Volgens de wetenschappers is een dergelijke 'one-size-fits-all'-benadering niet meer van deze tijd en kan sekse juist van invloed zijn op het ziekteverloop en herstel van een coronapatiënt. Mannen sterven vaker aan het coronavirus, stellen de onderzoekers. Nu krijgen alle coronapatiënten dezelfde behandeling, zegt intensivist Bas van Bussel van het UMC+, terwijl wel degelijk verschillen te zien zijn tussen mannelijke en vrouwelijke patiënten. "Vrouwen op de intensive care herstellen sneller dan mannen als het gaat om orgaanfalen", stelt Van Bussel. "Ook kunnen behandelingen beter werken bij het ene geslacht dan bij het andere, waardoor mogelijk kan worden voorkomen dat iemand op de IC belandt." De Maastrichtse onderzoekers analyseerden studies die het gebruik van verschillende medicatie tegen corona onder de loep namen, zoals remdesivir en hydroxychloroquine. In een kwart van de studies waren er in de onderzoekspopulatie 2 keer meer mannen dan vrouwen. Ook had geen van de studies vooraf als doel de verschillen in effectiviteit voor mannen en vrouwen te onderzoeken. Slechts een keer werd achteraf een extra analyse gedaan. De resultaten van het onderzoek zijn gepubliceerd in EClinicalMedicine, onderdeel van het tijdschrift The Lancet.

12 december 2020: [Sinterklaas blijkt superspreader: 57 besmettingen in bejaardenhuis België.](#)

Onrust in een woonzorgcentrum in het Belgische Mol. De Sint die er een bezoekje bracht aan 150 bewoners testte een paar dagen later positief op het coronavirus. Inmiddels blijken 57 ouderen te zijn besmet te. Het was een goedbedoeld initiatief om de bewoners van woonzorgcentrum Hemelrijck wat afleiding te bieden. Maar het bezoek van de sint, gespeeld door de zoon van één van de bewoners, heeft mogelijk ernstige gevolgen. Tot aan het bezoek waren er nog geen besmettingen geweest in het bejaardenhuis. Familieleden van de bewoners vinden het onbegrijpelijk dat er zulke risico's zijn genomen. Volgens de directie kon het bezoek geen kwaad omdat het om een bekend familielid ging.

12 december 2020: [Corona in Kansas: eerst de vrijheid, dan de gezondheid.](#)

Diep op het platteland van Kansas grijpt het corona-virus in hoog tempo om zich heen. "Oh ja, ook op het Amerikaanse platteland kent iedereen nu wel iemand die het heeft, het is onder ons", erkent een boer. Maar van maatregelen wil hij niks weten. "Daar houden mensen hier niet van. Wij geloven in de grondrechten en in onze vlag, niet in een overheid die ons vertelt hoe we moeten leven." Daar zijn de

Coronajaar 2020: december - vaccins!

boeren in Wilson County, waar de wekelijkse vee-veiling wordt gehouden, volhardend in.

In het lokale bestuur houden ze een mondkapjesplicht tegen. Mensen van de plaatselijke gezondheidsdienst, artsen en verpleegkundigen voeren op het platteland van Kansas een haast onmogelijke strijd. Terwijl de stroom patiënten aanzwelt, neemt ook het aantal bedreigingen en intimidaties toe. De openlijke ruzie die in de gemeenschap ontstaan is over de corona-maatregelen, zit de bestrijding van het virus verschrikkelijk in de weg, vertelt arts Jennifer Bacani-McKenney. "Het ergste van de pandemie voor artsen is niet het virus zelf," zegt ze, "maar de weerstand en de woede."

13 december 2020: [Leider Duits corona-protest Querdenken zelf op intensive care.](#)

Een prominente leider van de protestbeweging Querdenken in Duitsland zou ongeveer een week na een groot protest in Leipzig zelf het coronavirus hebben opgelopen. Hij moest op de intensive care worden beademd. De man was mede-organisator van het grote protest op 7 november in Leipzig, maar zou een week later naar het ziekenhuis zijn gebracht. Het virus maakt geen onderscheid tussen mensen. Bij de demonstratie op 7 november waren 45.000 mensen aanwezig die zich niet aan de geldende maatregelen hielden en ook geen mondkapjes droegen. De Querdenken-beweging is verantwoordelijk voor grootschalige coronaprotesten in talloze steden in Duitsland. De beweging is vele malen groter dan vergelijkbare clubs in andere landen. Demonstraties zijn soms gewelddadig. Zo zou men de Rijksdag in Berlijn hebben willen bestormen.

14 december 2020: [Bijna 10 procent reizigers draagt geen mondkapje in ov, irritatie groeit.](#)

Bijna 10 procent van de reizigers in het ov draagt structureel geen mondkapje, hoewel dat daar wel verplicht is. Het gaat dan om zo'n 100.000 mensen per dag die gebruikmaken van trein, tram, metro of bus. Dit is een groeiende ergernis onder de reizigers die de wettelijke coronaregels wel naleven. "Er is een harde kern die dwarsligt, ook in de supermarkt."

14 december 2020: [Nederland gaat vijf weken op slot: dit zijn alle maatregelen.](#)

Het kabinet heeft een harde lockdown afgekondigd die tot en met dinsdag 19 januari zal gelden. Van woensdag 16 december tot maandag 18 januari blijven de scholen en kinderopvang gesloten. Niet-essentiële winkels blijven gesloten. Supermarkten, slagers, bakkers, drogist, tankstations open. Mensen met een contactberoep, zoals kappers en schoonheidsspecialisten, mogen niet werken. Mensen met een zorgberoep, zoals tandartsen en fysiotherapeuten, zijn hiervan uitgezonderd.

Coronajaar 2020: december - vaccins!

15 december 2020: Alarmerende stijging ziekenhuisopnames en nog hogere besmettingscijfers.

Afgelopen week werden 1.480 nieuwe patiënten op de verpleegafdeling opgenomen, 20% meer dan een week ervoor. Op de IC's steeg het aantal opnames met 24%, naar 222 opnames. Het aantal positieve tests steeg nog harder: 58.412 nieuwe positieve tests werden er gemeld, een stijging van liefst 36%. Het percentage positieve tests steeg ook wat. Dat is zorgelijk, want sinds begin december worden ook mensen getest zonder klachten, die minder vaak positief zijn. Het reproductiegetal R lag op 1,24. Dan verdubbelt het aantal besmettingen in 2,5 week. Precieze oorzaken zijn er nauwelijks.

16 december 2020: RIVM: Recordaantal coronameldingen, maar hoeveel zijn het er echt?

Er zijn 11.214 nieuwe coronagevallen geregistreerd, en dat is een nieuw dagrecord. Op 30 oktober meldde het RIVM 11.083 geregistreerde positieve tests. De dag ervoor rapporteerde het RIVM bijna 6.700 nieuwe gevallen. Dat was lager door computerstoring. Hoeveel van die gevallen inmiddels wel zijn doorgegeven, is volgens het instituut niet na te gaan. Terwijl het hele land stilstaat vanwege de oplopende coronacijfers, weet niemand of die oplopen, en hoeveel het er zijn. Ook na 9 maanden is het het RIVM niet gelukt om iedere dag op dezelfde dag kloppende cijfers te publiceren.

18 december 2020: Vaccinatie Europa barst na kerst los: 'Er is hier niet eens een vrieskist'.

Het wordt een operatie die we nog nooit hebben gezien in Europa. Honderden miljoenen mensen moeten worden ingeënt tegen het coronavirus, liefst zo snel mogelijk. De meeste landen zeggen klaar te zijn voor al die vaccinaties, maar is dat zo? Laten we maar gelijk beginnen met een zorgenkindje in Europa: Italië. Dat land is echt niet klaar om massaal te gaan vaccineren. 8 op de 10 artsen is vóór inenten. Maar personeel om de vaccinaties toe te dienen, is hier niet. Wat er ook niet genoeg is in Italië, zijn de speciale vrieskisten die nodig zijn om het vaccin van de fabrikant Pfizer te kunnen bewaren op 70 graden onder nul. Corrado de Santis, directeur vriezerproducent Desmon: "Pas een maand geleden kregen we de eerste telefoontjes. Daarvoor hoorden we nooit wat van de Italiaanse regering. Ook niet van de Nederlandse regering trouwens. Amerika handelde wel snel. Veel landen hebben nagelaten te anticiperen. Dus is het nu voor Italië en Nederland achteraan aansluiten in de rij." Het is allemaal een enorm verschil met Duitsland. Dat land is 'pünktlich', op tijd, en staat te trappelen om te gaan vaccineren. In Duitsland hebben ze ruim 400 vaccinatiecentra ingericht. Zo'n 10.000 man personeel staat klaar om de naald erin te zetten vanaf 27 december.

Coronajaar 2020: december - vaccins!

18 december 2020: [Lopen farmaceuten binnen met het coronavaccin?](#)

De Volkskrant: Een vaccin dat waarschijnlijk maar eenmalig nodig is, is minder lucratief. Maar door de grote aantallen is er natuurlijk wel een flinke winst. Analisten van Morgan Stanley en Credit Suisse schatten de markt voor coronavaccins op minstens 8 miljard euro per jaar. Toch is niet vaccineren nog altijd een stuk duurder. Door corona is Nederland 6,7 miljard euro extra aan gezondheidszorg kwijt. Van dat bedrag kun je half Europa vaccineren.

18 december 2020: [Nieuwe studie: Covid-19 is een soort auto-immuunziekte.](#)

Hoe ziek iemand wordt van het coronavirus hangt grotendeels af van hoe het immuunsysteem op de indringer reageert. Maar wat werkt bij de een anders bij de ander? Een nieuwe studie van Yale schijnt licht op de zaak. Volgens de studie produceert het lichaam van mensen met ernstige Covid 'auto-antilichamen'. Antilichamen, die in plaats van de aanval te openen op het binnendringende virus, het hele immuunsysteem en de organen van een patiënt aanvallen. Onderzoekers ontdekten dat mensen met ernstige Covid-19 auto-antilichamen aanmaakten die zich hechten aan cruciale eiwitten betrokken bij het herkennen en schoonmaken van cellen geïnfecteerd met het coronavirus. Het zijn cytokines en chemokines, die interfereren met de normale werking van het immuunsysteem en de ziekte zo kunnen verergeren. Yale kan covidpatiënten nu scannen op auto-antilichamen.

18 december 2020: [Coronavaccins begin 2021 ook naar arme landen.](#)

Een internationaal samenwerkingsverband dat wil garanderen dat ook minder welvarende landen toegang hebben tot coronavaccins, heeft al zo'n 2 miljard doses veiliggesteld. De eerste doses worden naar verwachting in het eerste kwartaal van 2021 afgeleverd in de betreffende landen. Het samenwerkingsverband maakte bekend dat nu ook een optie is genomen op 170 miljoen doses van een vaccin van AstraZeneca, dat nog in ontwikkeling is. De snelheid waarmee vaccins in arme landen in gebruik genomen kunnen worden, hangt af van een aantal factoren. De snelheid waarmee de middelen worden goedgekeurd en de mate waarin landen zelf klaar zijn om vaccins te verwerken.

21 december 2020: [Jongeren hard geraakt door coronacrisis.](#)

De kansenongelijkheid onder jongeren op de arbeidsmarkt is de eerste maanden van de coronacrisis toegenomen. Na de eerste golf van de coronapandemie hadden bovendien 10.000 minder jongeren werk dan normaal in die periode. Dat blijkt uit nieuw onderzoek van SEO Economisch Onderzoek. Het verschil tussen wie wel en geen kans maakt op werk, wordt groter. Dat is goed zichtbaar tussen jongeren met Nederlandse achtergrond en jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond. Die

Coronajaar 2020: december - vaccins!

laatste groep had ook voor de coronacrisis al minder kans een baan te vinden. Gemiddeld biedt een universiteitsdiploma het meest kans op werk, en jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond volgen relatief vaker een mbo-opleiding. Of ze verlaten het onderwijs zonder diploma. Ook binnen dezelfde opleidingen hebben jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond een kleinere kans op werk dan jongeren met een Nederlandse achtergrond. De coronacrisis heeft dat verschil groter gemaakt, zoals in het hbo.

De baankans van vrouwen met een niet-westerse migratieachtergrond is nu 8 procentpunt lager dan de kans van vrouwen met een Nederlandse achtergrond. Dat verschil was voor de coronapandemie 6 procentpunt. De verschillen zijn maar ten dele te verklaren uit „waarneembare factoren”, aldus de directeur van SEO Bas ter Weel, doelend op mogelijke arbeidsdiscriminatie. In het onderzoek is ook goed terug te zien welke sectoren hard zijn geraakt door de coronacrisis. Jongeren die studeerden voor een baan in detailhandel, haarverzorging, vliegtuigtechniek of horeca, zagen het vooruitzicht op werk afnemen. Onduidelijk is of dat een tijdelijk 'lockdown-effect' is. De jongeren die afgelopen zomer afstudeerden en nu op zoek zijn naar werk, zijn bovendien nog niet in het onderzoek meegenomen. Ook jongeren die een studie volgden die al voor de pandemie minder uitzicht bood op een baan, zoals kunst- of taal- en cultuuropleidingen, worden relatief hard geraakt door de crisis. Ter Weel: „Ik snap dat corona bepaalde beroepen en sectoren harder heeft geraakt. Maar dat je daarbinnen weer ziet dat de meest kwetsbare personen het hardst worden geraakt, is niet bemoedigend.” Vooralsnog ligt die baankans voor jongeren in alle opleidingsniveaus in ieder geval hoger dan in de vorige crisis, de financiële crisis tussen 2011 en 2013. Maar in vergelijking met voorgaande jaren is het aantal jongeren met werk wel afgenomen. Circa 240.000 jongeren uit studiejaar 2018-2019 betraden de arbeidsmarkt, 63% van hen had in juni dit jaar werk. Een jaar eerder was dat nog 67%.

23 december 2020: [Kans te overlijden in ziekenhuis aan corona gehalveerd.](#)

Mensen met corona, opgenomen in het ziekenhuis, lopen tijdens de tweede golf fors minder kans te overlijden aan het virus. Dat blijkt uit onderzoek onder bijna duizend patiënten in acht Nederlandse ziekenhuizen. Betere behandelmethodes zijn waarschijnlijk de oorzaak van de afname. Ten opzichte van de eerste golf nam de sterfte met 47% af. Hoogleraar Menno Huisman, die samen met 2 andere onderzoekers de studie uitvoerde, noemt het “hoopgevend nieuws”. “We denken dat het toedienen van ontstekingsremmer dexamethason mogelijk een gunstig effect teweeggebracht heeft op de overleving”, zegt Huisman. In het onderzoek werden 947 coronapatiënten gevolgd van 1 september tot 30 november, zowel op intensive care- als verpleegafdelingen. De gevolgen van hun Covid-19-infectie werden vergeleken met die van een groep van 579 patiënten uit de eerste golf. Tijdens de tweede golf was het sterftepercentage 15%, bijna een halvering ten opzichte van de eerste groep. Huisman: “Deze daling van de sterfte was voor ons een grote verrassing. We waren in de opzet van het onderzoek gericht op het nagaan van de trombose-complicaties. Terwijl deze onverminderd vaak voorkwamen, kwam bij analyse de halvering van de sterfte naar voren. We moeten oppassen met de interpretatie van deze bevinding, omdat we niet van elke patiënt, die later in het onderzoek werd ingesloten, of werd overgeplaatst de volledige follow-upgegevens hebben verzameld.” Aan het

Coronajaar 2020: december - vaccins!

onderzoek deden acht Nederlandse ziekenhuizen mee: het Leids Universitair Medisch Centrum, het Erasmus MC, het Radboudumc, het Maastricht UMC+, het Amphia Ziekenhuis, het Franciscus Gasthuis, het OLVG en het Zaans Medisch Centrum. Het onderzoek van Huisman en zijn collega's was opgezet om meer te weten te komen over trombose. De sterftepercentages waren 'bijvangst'.

24 december 2020: [Van Dissel: tweede coronagolf was te voorkomen geweest.](#)

De tweede coronagolf was te voorkomen geweest, als mensen zich beter aan de maatregelen hadden gehouden. Dat zegt RIVM-baas Jaap van Dissel in een interview in de Volkskrant. "Wat we gezien hebben is dat er na de vakantieperiode een heleboel dingen in een dusdanige richting gingen wijzen dat de viruscirculatie gewoon weer toenam. Er kwamen personen terug van vakantie die in het buitenland positief waren geworden. We zagen duidelijk de introducties en vervolgens de doorgifte van het virus, vooral in thuisituaties, op het werk en in verpleeghuizen. Dat heeft uiteindelijk een tweede golf getriggerd. We hadden het vast kunnen voorkomen. Niet alleen in Nederland, maar ook in veel andere landen. Het heeft uiteindelijk veel te maken met de mate waarin iedereen... tja, toch de mate van naleving van de basisregels." Van Dissel denkt dat het in de wind slaan van de corona-adviezen komt doordat mensen er geen zin meer in hebben. "Zeker, de intenties van de meesten zijn goed, en de meesten doen het ook goed. Maar tegelijkertijd: als we kijken naar verschillende onderzoeken, zoals bijvoorbeeld naar het winkelgedrag, zien we toch dat het haast weer zit op het niveau van voor Covid, of zelfs erboven. Het gevoel van urgentie is duidelijk veranderd. Maatregelen die we eerder ook namen, hebben nu minder effect dan in maart. Dat moet wel komen doordat men een andere invulling geeft aan de adviezen. We zien dat bijna 20 procent van degenen die positief zijn getest, ondanks het nadrukkelijke verzoek om thuis te blijven toch het huis verlaat. En dat personen met verkoudheidsklachten toch naar hun werk of naar school gaan. Ik wil benadrukken: ik kan heel goed begrijpen dat men genoeg heeft van het virus en terug wil naar de periode ervoor. Maar het virus laat het gewoon niet toe."

25 december 2020: [Gezondheidsraad: beginnen met vaccinatie van ouderen.](#)

Milde tot matige pijn op de plek van injectie werd in de testfase gemeld door 83% van de deelnemers tussen de 18-55 jaar en door 67% van de deelnemers tussen de 65-85 jaar oud. Vermoeidheid kwam vaak voor, opvallend genoeg vooral na de tweede dosis, die na circa drie weken wordt toegediend. Gevaarlijk zijn de bijwerkingen echter niet. Daarom ziet de Gezondheidsraad geen enkele reden om tegen het gebruik van het vaccin te adviseren. Aan de minister van Volksgezondheid vraagt de Gezondheidsraad te beginnen met vaccinatie van ouderen. „Het vaccin werkt boven verwachting goed bij deze groep en bij hen treedt de meeste ernstige ziekte en sterfte op door Covid-19". Verreweg de meeste coronadoden in Nederland, tot half december in totaal al meer dan 10.000, zijn behoorlijk op leeftijd. Mensen van zestig jaar en ouder lopen dan ook het meeste risico. Mede omdat dit middel juist bij deze mensen zo goed werkt, adviseert het orgaan „zo veel mogelijk van dit vaccin te reserveren

Coronajaar 2020: december - vaccins!

voor deze groep, vaccinatie te starten bij de oudsten." Een „beperkt deel" van het vaccin „zou ingezet kunnen worden bij zorgmedewerkers om kwetsbare ouderen te beschermen en continuïteit van zorg te waarborgen.

25 december 2020: [Ruim 25 miljoen coronabesmettingen in Europa geregistreerd.](#)

Sinds de uitbraak van de coronapandemie zijn in Europa ruim 25 miljoen besmettingen met het coronavirus geregistreerd. Dat blijkt uit een telling van het Franse persbureau AFP, dat het zich heeft gebaseerd op de officiële statistieken van Europese gezondheidsinstituten. Wat betreft het aantal besmettingen is Europa de zwaarst getroffen zone in de wereld, voor de VS en Canada met samen ruim 19 miljoen besmettingen. Volgens AFP zijn in Latijns-Amerika en het Caribisch gebied ruim 15 miljoen mensen besmet geraakt en in Azië ruim 13 miljoen.

26 december 2020: [Experts positiever over vitamine D: kleinere kans op besmetting, sneller beter.](#)

We zouden allemaal vitamine D moeten slikken tegen corona. Volgens een groep gerenommeerde wetenschappers is er voldoende bewijs dat het helpt. Ze zijn boos dat de overheid er geen officieel advies over geeft. Twee maanden geleden riepen experts ook al op om uit voorzorg vitamine D te slikken. In tussentijd zijn er alleen maar studies bijgekomen die het nut ervan aantonen. Hoogleraar Gezond Ouder worden Manfred Eggersdorfer van Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) verwijst naar onderzoek van de vooraanstaande Duitse kankeronderzoeker Herman Brenner: "Daarin staat dat vitamine D-tekorten verantwoordelijk kunnen zijn voor bijna 9 van de 10 coronadoden. Dat is een geweldig groot aantal!" Het ging om een kleine studie, maar wetenschappers vinden langer wachten op meer bewijs onverantwoord. "In de wetenschappelijke wereld groeit de eensgezindheid over de belangrijke rol van vitamine D", verklaart Eggersdorfer. "Het kan de kans dat je corona krijgt verkleinen én de infectie kan korter duren." Hoogleraar immunologie van de Wageningen Universiteit Huub Savelkoul zegt: "Er zijn steeds meer studies die het voordeel van vitamine D aantonen. Ik vind het een soort van arrogantie dat de overheid eerst een metastudie wil afwachten. Het lijkt wel alsof het ons niks interesseert dat er ondertussen mensen in het ziekenhuis komen en dood gaan."

26 december 2020: [Ruim 15.000 wachtende truckers in Dover getest.](#)

Er zijn nu 15.526 coronavirustests uitgevoerd op chauffeurs, wat 36 positieve resultaten opleverde die worden geverifieerd. De truckers mogen hun weg naar Frankrijk pas vervolgen na een negatief testresultaat. Zo'n 1.100 Britse militairen zijn ingezet om in een zo hoog mogelijk tempo sneltesten af te nemen. Ze organiseren het uitdelen van water en voedsel aan de wachtende rijders. De grens werd zondag gesloten vanwege de virusmutatie in het Verenigd Koninkrijk. Hierdoor ontstonden lange rijen

Coronajaar 2020: december - vaccins!

met duizenden vrachtwagens in Kent, waarna het graafschap de snelwegen naar Dover afsloot. Chauffeurs werden tijdelijk opgevangen op de voormalige luchthaven Manston. Manston is nu leeg en vrachtwagens moeten er niet meer heen. Het zal nog enkele dagen duren voordat de problemen voor de wachtende chauffeurs zijn opgelost.

26 december 2020: [Zwitserse minister: coronabeleid was te laks.](#)

De corona-aanpak van de Zwitserse regering is te laks geweest, erkent de minister van Gezondheid Alain Berset. "In de zomer dachten we dat het ergste achter de rug was. We waren te laks. Daarna waren we veel te optimistisch toen we dachten dat grote evenementen in het najaar weer mogelijk waren. Als je fouten maakt, moet je ze zo snel mogelijk herstellen". In het Zwitserse systeem hebben kantons veel te zeggen. "De Zwitserse manier heeft een prijs, vraagt om eigen verantwoordelijkheid, verstand en vooruit kunnen zien. Als dat niet werkt, moeten we de maatregelen aanscherpen. Dat hebben we gedaan", verklaart Berset. Zwitserland besloot enkele dagen geleden om alle restaurants, cafés en culturele instellingen een maand lang te sluiten. Skigebieden mogen openblijven. Berset zegt dat de coronacrisis het uiterste van hem vraagt. Tijdens de eerste golf wist hij niet meer of het dag of nacht was en welke dag het was. De moeilijkste beslissing uit die periode was het sluiten van scholen voor bijna twee maanden. Berset denkt dat het nog lang duurt voor het virus is verslagen, ondanks de komst van vaccins. Zwitserland registreerde in de afgelopen week gemiddeld ongeveer 4.000 positieve tests per etmaal. Dat komt neer op ongeveer 47 gevallen per 100.000 inwoners per dag. Nederland telt per dag gemiddeld zo'n 65 positieve tests op elke 100.000 inwoners.

26 december 2020: [Hoe het coronavirus volledig buiten dit Spaanse bejaardenhuis bleef.](#)

Het bejaardenhuis San Jerónimo nam dit voorjaar een opmerkelijk besluit. Uit voorzorg tegen het - toen nog onbekende - coronavirus sloot het personeel zich wekenlang op met de bewoners. "Het idee ons hier op te sluiten met de ruim zestig bewoners ontstond op de ochtend toen in Spanje de noodtoestand werd aangekondigd", vertelt directeur David Cabrero. "Ons zelf afgrendelen leek de beste manier om de mensen waar we voor zorgen te beschermen." Het werden uiteindelijk 35 dagen. "En het werkte. Niemand van de bewoners, en ook niet het personeel raakte besmet. Tot de dag van vandaag is het ons gelukt." Maar het effect was misschien nog wel groter, want de opsluiting veranderde iedereen, vertelt Cabrero. "We begrepen beter hoe de wereld van onze ouderen eruit ziet. Ik ben er als mens beter van geworden, dat is voor het team van medewerkers niet anders." "Het was 24 uur per dag, 35 dagen lang", herinnert verzorgster Andrea Muntoi. "Bij het wakker worden zag je niet het gezicht van je partner, maar dat van de bewoners. Ze zagen ons in pyjama. Je maakte iedere minuut van een dag met elkaar mee. Het was iets.. magisch." Net als in andere landen maakte het coronavirus vooral in verzorgingstehuizen in Spanje veel slachtoffers. Er vielen volgens officiële cijfers 24.000 doden door covid of mensen met coronasymptomen. Dat is de helft van alle mensen die in Spanje door het virus stierven. De rechten van de bewoners werden op veel plekken geschonden. "De

Coronajaar 2020: december - vaccins!

overheid kwam dan wel met maatregelen. Maar die waren te zwak om een groep mensen te beschermen die van zichzelf al kwetsbaar is." Besmette bewoners werden nauwelijks overgebracht naar ziekenhuizen. Mensen vanaf 80 jaar werd behandeling geweigerd. Beschermende kleding of materiaal ontbrak bijna overal, familieleden werden onterecht weggestuurd. "Bewoners werden opgesloten en stierven in eenzaamheid. Mensen hebben het recht op leven", knikt directeur Cabrero. "Maar los van het idee dat je oud wilt worden, hebben mensen recht op kwaliteit van leven."

27 december 2020: [1 op 10.000 Amerikanen dood door Covid. Meer dan in WW2.](#)

In de 10 maanden dat de pandemie voort raast zijn er 330.000 Amerikanen aan de ziekte overleden. Het aantal per dag en maand neemt nog steeds toe. De laatste vier weken van dit jaar zijn het er 60.000. Volgens de Johns Hopkins University zijn er in 2020 bijna 19 miljoen bevestigde infecties gemeld, met een gemiddeld aantal dagelijkse nieuwe gevallen van meer dan 200.000 in de laatste dagen van het jaar. Dat zijn er veel meer dan in de eerste golf. In de laatste weken van het jaar is Covid-19 de belangrijkste doodsoorzaak in de VS geworden. Gezondheidsfunctionarissen denken dat het aantal doden begin 2021 zal stijgen tot boven de 400.000. Daarmee zijn er aan Covid meer Amerikanen gestorven dan er Amerikaanse soldaten sneuvelden in de Tweede Wereldoorlog.

27 december 2020: [Coronavaccinatie in Europa komt op gang.](#)

De vaccinatie tegen het coronavirus is zondag in een groot deel van Europa op stoom gekomen. De eerste prikken zijn overal voor ouderen, artsen en en zorgpersoneel. In de ochtend kregen inwoners van Italië, Spanje, Tsjechië, Zweden, Denemarken, Cyprus en Litouwen de eerste vaccins. Later volgden Frankrijk, Oostenrijk, Griekenland, Polen, Kroatië, Bulgarije, Roemenië, Finland en Malta en buiten de Europese Unie ook Noorwegen, dat net als de EU-lidstaten het vaccin van Pfizer en BioNTech gebruikt. België begint maandag in drie woonzorgcentra, Ierland is van plan woensdag te gaan vaccineren en Nederland volgt vanaf vrijdag 8 januari. Buiten de Europese Unie zijn het Verenigd Koninkrijk, Zwitserland en Servië de afgelopen weken al begonnen met vaccineren. In Europa had Rusland begin december de primeur met een eigen vaccin. De Russische president Vladimir Poetin liet weten zich te laten vaccineren. Het vaccin van Moderna wacht op goedkeuring voor gebruik in de EU. Het Europees Geneesmiddelenbureau EMA besluit daarover op 6 januari.

28 december 2020: [Roel Coutinho: 'Beschamend dat Nederland zo laat begint met vaccineren'](#).

Voormalig directeur van het Centrum Infectieziektebestrijding van het RIVM Roel Coutinho noemt het "verbijsterend" en "ook een beetje beschamend" dat Nederland als laatste in de Europese Unie begint met vaccineren tegen het coronavirus. "We zijn toch een ontzettend goed georganiseerd land en je zou

Coronajaar 2020: december - vaccins!

zeggen ja dat kunnen wij. En als dan blijkt dat het toch wel vrij lang duurt voor je kunt beginnen, dan vind ik dat toch wel vrij verbijsterend." Dat Nederland relatief laat begint, betekent volgens de oud-RIVM baas dat de overbelasting van de zorg langer doorgaat. En dat heeft volgens hem niet alleen een nadelig effect voor mensen die het coronavirus oplopen, maar ook voor andere patiënten. "Die kunnen niet opgenomen worden, of operaties moeten worden uitgesteld. Dus dat heeft hele verstrekkende gevolgen. Elke week telt in feite." Coutinho is emeritus-hoogleraar epidemiologie en was de voorganger van Jaap van Dissel bij het RIVM.

28 december 2020: [EU kon 500 miljoen doses van Pfizervaccin krijgen, maar weigerde.](#)

Tot september 2021 levert Pfizer/BioNTech 200 miljoen doses van het coronavaccin aan de EU. Dat hadden er 500 miljoen kunnen zijn. Momenteel zijn er gesprekken met de farmaceut om in ieder geval nog 100 miljoen extra doses te krijgen. In november, toen de resultaten van Pfizer/BioNTech al verreweg het meest veelbelovend waren, besloot de EU het toch bij 200 of 300 miljoen te houden. De reden is volgens een bron in Der Spiegel dat de EU maar 300 miljoen doses van het Franse Sanofi-vaccin bestelde, waarop Frankrijk er geen 500 miljoen van het Duitse BioNTech meer wilde. Bij de ontwikkeling van het vaccin van Sanofi zijn problemen ontstaan dus dat wordt voorlopig niet op de markt verwacht. Ook van het Modernavaccin, dat waarschijnlijk begin volgend jaar goedgekeurd wordt, had de EU meer doses kunnen hebben. Het zijn er slechts 80 miljoen, terwijl Moderna er volgens CEO Stéphane Bancel 300 miljoen heeft aangeboden. Europa zette vooral in op Europese vaccins: van het Oxfordvaccin zijn er maar liefst 400 miljoen besteld, van het Duitse Curevac-vaccin 225 miljoen en van de prik van Janssen Pharmaceutica zijn er 200 miljoen met optie op nog eens 200 miljoen aangevraagd. Nu maar hopen dat die ook snel worden goedgekeurd.

29 december 2020: [Politiechef op non-actief na gourmet-feest.](#)

Een gourmet-feest van agenten in Brussel heeft de politiechef de kop gekost. De hoofdinspecteur is op non-actief gesteld. De schranspartij lekte uit toen foto's van agenten in uniform aan de kersttafel opdoken. Op de beelden is te zien hoe veertien agenten van Brussel-West in uniform tijdens hun kerstdienst aan het gourmetten zijn. Van anderhalve meter afstand is geen sprake. Op de gelekte foto is een lege fles martini en een lege fles wijn te zien. Het is extra pijnlijk, want het zijn juist de agenten die de burgers moeten controleren en beboeten als ze die coronaregels niet respecteren. Het feestje, met drie gourmetstellen, duurde twee uur en liep af toen de dienst over was. Er loopt nog een intern onderzoek. De betrokken agenten krijgen mogelijk een boete van 4.000 euro, dezelfde boete die ze uitdelen aan burgers die aan een 'georganiseerd feest' deelnemen. De naar huis gestuurde chef was er overigens zelf niet bij. De agent die de foto op Instagram zette, heeft zichzelf onmogelijk gemaakt bij zijn collega's. „Hij is zeker niet de slimste van het stel”, aldus collega's. De op non-actief gezette chef wordt juist geprezen. „De man wordt gewaardeerd. Het zou niet eerlijk zijn als alleen hij hiervoor zou moeten boeten. Anderzijds, hij had dit niet mogen laten gebeuren.”

WYNIA'S WEEK

Coronajaar 2020: december - vaccins!

29 december 2020: [Australië dreigt met deportatie feestende backpackers.](#)

Australiërs zijn woedend op een groep van honderden backpackers die in strijd met alle covid-regels een heel intiem feest hielden. De regering overwoog de feestgangers direct te deporteren.

29 december 2020: [RIVM: Bijna 100.000 zorgmedewerkers positief getest.](#)

Sinds het begin van de corona-uitbraak in Nederland hebben zeker 96.042 mensen die in de zorg werken het coronavirus opgelopen. Dat zijn er 8.434 meer dan vorige week. De week ervoor waren er ruim 9.600 besmette zorgmedewerkers bijgekomen. Het aantal overleden zorgmedewerkers steeg afgelopen week van 19 naar 21. Het totaal aantal zorgmedewerkers opgenomen in een ziekenhuis nam toe van 716 naar 729. Niet alleen artsen en verpleegkundigen, ook thuiszorgmedewerkers. Door het grote aantal zieken in de zorg staat de zorg voor zieken en ouderen onder druk.

30 december 2020: [Tientallen ziekenhuizen kunnen deel noodzakelijke zorg niet verlenen.](#)

Tientallen ziekenhuizen kunnen door de coronacrisis niet langer alle noodzakelijke zorg verlenen. Het gaat hierbij om zorg die binnen zes weken moet worden gegeven, zoals operaties en behandelingen wegens kanker. Steeds meer ziekenhuizen hebben problemen met het leveren van de zogeheten 'kritisch planbare zorg', blijkt uit meldingen gedaan bij de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Het was de bedoeling van het kabinet dat hooguit niet-spoedeisende planbare zorg zou worden stilgelegd wegens de stijgende druk op de ziekenhuizen en hun personeel door de coronacrisis. Het gaat om ingrepen die langer dan zes weken kunnen wachten, zoals heupoperaties. Dringender zorg moet doorgaan. Er zijn circa negentig ziekenhuizen in Nederland, verspreid over verschillende locaties.

30 december 2020: [Advies Red Team: hou de scholen voorlopig dicht.](#)

Het Red Team, een onafhankelijke groep deskundigen, tegenhanger van het Outbreak Management Team, maakt zich zorgen over 2 nieuwe mutaties van het coronavirus. De 'Zuid-Afrikaanse variant' maakt jongeren mogelijk ernstiger ziek dan de eerdere versies. Het is niet duidelijk of de ontwikkelde coronavaccins wel bescherming bieden tegen deze variant. Als kinderen weer naar school gaan, kan het coronavirus zich daar ongecontroleerd verspreiden. Jongeren gelden over het algemeen als een groep met weinig coronarisco's, maar kunnen anderen wel besmetten. "Kinderen en jongeren leven niet in isolatie van de oudere generaties. Zij leven ook samen in huishoudens met ouders, die potentieel een kwetsbare gezondheid hebben en/of mantelzorger zijn voor hún ouders."

Coronajaar 2020: december - vaccins!

30 december 2020: [Bijna 2.500 doktersassistenten willen helpen met vaccineren.](#)

Bijna 2.500 doktersassistenten hebben de afgelopen twee dagen aangegeven mee te willen helpen met de landelijke vaccinatie tegen het coronavirus. Alle doktersassistenten, die zich hebben gemeld, zijn volgens de Nederlandse Vereniging van Doktersassistenten (NVDA) "bekwaam en bevoegd" om te vaccineren: "Deze groep kan snel starten en hoeft niet meer opgeleid te worden."

30 december 2020: [Gommers vreest eind januari voor keuzes tussen leven en dood.](#)

Ziekenhuizen dreigen eind januari in een nachtmerriescenario te belanden. Dan komen ze mogelijk in 'code zwart' terecht, waarbij ze moeten kiezen welke patiënten nog behandeld kunnen worden en wie moet worden geweigerd en daardoor zou kunnen sterven. Daarvoor waarschuwt Diederik Gommers, voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Intensive Care. "We zeggen nu al tegen elkaar dat we keuzes moeten maken en operaties moeten uitstellen, en mensen wel of niet moeten opnemen op de intensive care. Dat gaat nog niet over leven en dood, dat is zeker nog niet code zwart. Maar als het zo doorgaat, verwachten we dat eind januari", zegt Gommers. Hij hoopt dat de maatregelen van de lockdown, die nu twee weken gelden, langzaamaan beginnen te werken en dat het aantal nieuwe gevallen in de komende dagen begint te dalen. "Je moet er niet aan denken als dat niet gebeurt. Dan nog de effecten van Kerst en Oud en Nieuw en de gevolgen van de Britse variant. Dan loopt het de spuigaten uit. Die scenario's worden gemaakt, maar dan kunnen we geen acute zorg meer leveren."

30 december 2020: [Thuiswonende ouderen misschien eerder ingeënt.](#)

Ouderen die nog zelfstandig wonen, worden misschien eerder ingeënt tegen het coronavirus. De Gezondheidsraad had geadviseerd om ouderen als eersten te vaccineren tegen corona. Het kabinet koos er echter voor om te beginnen met mensen die in verpleeghuizen werken, omdat het vaccin van Pfizer en BioNTech wordt geleverd in grote pakketten die bij 70 graden onder nul bewaard moeten worden. Dat is eenvoudiger op centrale locaties waar zorgmedewerkers zelf naartoe kunnen reizen. "Kleinschalige distributie is ingewikkeld", zoals De Jonge het noemt.

31 december 2020: [Israël kan het wèl: over 2 maanden is hele bevolking gevaccineerd.](#)

Israël ligt op schema om 10% van de burgers in het weekend te hebben ingeënt. Het land vaccineert 150.000 mensen per dag. En dan doen ze 7 dagen per week, vrijwel dag en nacht.

WYNIA'S WEEK

Coronajaar 2020: december - vaccins!

31 december 2020: GGD's kregen pas begin december opdracht tot vaccineren.

GGD's kregen pas 'begin december' van het ministerie van Volksgezondheid de opdracht om direct te helpen met inenten, zegt Maarten Tanis (vaccinatieprogramma GGD Rotterdam-Rijnmond).

31 december 2020: Onrust en vuurwerk door heel Nederland.

Door heel Nederland is voor middernacht al sprake van vuurwerkoverlast en onrust door groepen mensen die samenkomen en vuurwerk afsteken. Politie mensen worden alleen gestuurd naar locaties waar mensen in gevaar zijn. In Amsterdam wordt op verschillende plaatsen vuurwerk afgestoken en worden brandjes gesticht. De brandweer moest in actie komen om containerbrandjes te blussen. In verschillende plaatsen in Noord-Holland is het onrustig. Texel lijkt een oorlogsgebied.

John Smarius documenteerde voor Wynia's Week het hele Corona-jaar 2020. U kunt al zijn artikelen [HIER](#) vinden.